

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

17 november 1997

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Carl Decaluwé en Bruno Tobback –

betreffende de begeleiding van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Met het Planningsdecreet van 24 juli 1996 werd het decretale kader gecreëerd voor de structuurplannen op de verschillende niveaus. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd definitief vastgesteld door de Vlaamse regering en de bindende bepalingen werden door het Vlaams Parlement bekrachtigd.

Wil men de structuurplanning realiseren in al zijn aspecten en zo de aangekondigde trendbreuk in de ruimtelijke ordening effectueren, dan moet het maatschappelijke draagvlak daarvoor groot genoeg zijn, onder andere bij de ondergeschikte besturen, die een cruciale rol spelen in het hele structuurplanningsproces. Dat wordt ook aangegeven in het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (blz. 11, blz. 187 en blz. 192), waar een aantal noodzakelijke voorwaarden voor operationalisering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zijn opgesomd. Die voorwaarden vormen een goede vertrekbasis, maar ze geven weinig concrete richtlijnen en ze zijn zeker niet voldoende om de ongerustheid bij talrijke privé-instanties en lokale besturen weg te nemen.

Uit de talrijke bezwaren die tijdens het openbaar onderzoek ingediend werden door de gemeentebesturen, blijkt dat een aantal bekommernissen, vooral bij kleinere gemeenten en steden, steeds terugkeren. Men vreest voor de (financiële) leefbaarheid van de gemeente of stad omdat die in de hiërarchie van kernen onvoldoende hoog werd ingedeeld. Met de vrees voor de leefbaarheid hangt vanzelfsprekend de vrees voor het financiële draagvlak van de gemeenten samen, omdat de indeling van de gemeenten in een vaste hiërarchie een grote invloed kan hebben op de toekomstige inkomsten van de gemeenten uit onder andere woningbouw en industriegronden. Gemeenten van dezelfde grootteorde beschikken op dit ogenblik echter vaak over heel verschillende bedragen aan onder meer onroerende inkomsten (woningbouw, industrieterreinen, ...) waardoor de ene gemeente meer kan investeren dan de andere. Desondanks zijn de verwachtingen van de inwoners overal gelijk.

In de randvoorwaarden van het RSV wordt nu zeer sterk de nadruk gelegd op stimuli voor de stedelijke gebieden, terwijl de andere, landelijke gemeenten niet worden vermeld. Deze resolutie heeft als doel om nu al enkele randvoorwaarden voor het RSV voor te bereiden en de operationali-

sering ervan te starten (onder andere in verband met de aanwerving van personeel op de administratie Ruimtelijke Ordening). Via de randvoorwaarden moet de Vlaamse overheid de noodzakelijke (onder meer financiële) middelen genereren om aan de verplichtingen te voldoen die ze zichzelf en de ondergeschikte besturen oplegt, zodat het draagvlak op alle beleidsniveaus bewaard blijft.

Een aantal gesuggereerde randvoorwaarden zijn federale materie (bijvoorbeeld de kadastrale inkomens, blz. 190 van het richtinggevend gedeelte, punt 4), waarvoor zo spoedig mogelijk een visie moet worden ontwikkeld vooraleer men naar het Overlegcomité trekt. Andere mogelijke randvoorwaarden kunnen wel door Vlaanderen alleen worden uitgewerkt.

Waarom zouden bij de criteria van het gemeentefonds geen nieuwe ingevoerd kunnen worden, zoals criteria met betrekking tot aanwezige en te bewaren open ruimten, aanwezige natuur- en bosgebieden, ... waardoor de gemeenten "aangemoedigd" zouden worden om als vragende partij op te treden bij het realiseren van de noodzakelijke trendbreuk in de ruimtelijke ordening. Dat zou een soort compensatie zijn voor gemeenten die hun mogelijkheden inzake woningbouw en industriegronden beperkt zien door de classificatie in het RSV. Nu al worden in de criteria voor het gemeentefonds afwijkingen gemaakt voor bijzondere omstandigheden. Zo worden de basisgetallen van een aantal criteria voor de kustgemeenten, rekening houdend met hun specificiteit, met 30% verhoogd. Dat bewijst dat differentiatie mogelijk is. Onderzoek lijkt hier noodzakelijk te zijn vooraleer er concrete opties worden vastgelegd.

Door de Vlaamse overheid wordt nu al, en in de nabije toekomst nog meer, met beheersovereenkomsten en convenanten gewerkt tussen het gewest en de VOI's (milieu- en mobiliteitsconvenanten, De Lijn, VHM, ...). Ook hierbij kunnen stimuli ingevoerd worden om de (financiële) leefbaarheid van alle gemeenten te verzekeren, zonder een sterke groei van woon- en/of industriegebieden.

Carl DECALUWE

Bruno TOBBACK

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement

– stelt vast dat

1° er tot op heden onvoldoende een aanzet is gegeven om de noodzakelijke randvoorwaarden bij het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in te vullen of voor te bereiden ;

2° er grote ongerustheid is bij de gemeentebesturen van gemeenten die in het buitengebied gelegen zijn, in het bijzonder wat hun leefbaarheid op lange termijn betreft ;

– benadrukt

1° de noodzaak om een trendbreuk te realiseren in de ruimtelijke ordening in Vlaanderen, waarbij structuurplanning een essentieel element is ;

2° dat deze trendbreuk slechts kan worden gerealiseerd indien het maatschappelijke draagvlak voldoende breed is, onder andere bij de gemeentebesturen ;

3° dat de realisatie van deze trendbreuk onder meer zal afhangen van de noodzakelijke operationalisering van de randvoorwaarden van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ;

4° dat, naast de voorwaarden die geformuleerd worden in het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, waaronder de noodzakelijke uitbouw van de bevoegde overheidsdienst, ook nog andere maatregelen onderzocht moeten worden, zoals een aanpassing van de criteria van het gemeentefonds, een aanwending van het kadastraal inkomen als instrument, en het afsluiten van beheersovereenkomsten en convenanten als instrument ;

– vraagt aan de Vlaamse regering

1° alle voorbereidingen te starten om de noodzakelijke randvoorwaarden te creëren voor het optimaal realiseren van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, zodat die randvoorwaarden zo spoedig mogelijk in werking kunnen treden ;

in het bijzonder :

2° met alle betrokken ministers na te gaan of de criteria van het Vlaams Gemeentefonds vol-

doende afgestemd zijn op de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, rekening houdend met de leefbaarheid van kleine gemeenten, die voornamelijk in het buitengebied gelegen zijn ;

3° een concreet voorstel te ontwikkelen om het instrument van het kadastraal inkomen aan te wenden als randvoorwaarde voor de realisatie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en dat voorstel voor te leggen aan het overlegcomité ;

4° na te gaan welke (para)fiscale middelen aangewend kunnen worden binnen de Vlaamse bevoegdheden, om het maatschappelijke draagvlak voor het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te vergroten ;

5° zo spoedig mogelijk het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening in te dienen bij het Vlaams Parlement, waarin immers een aantal randvoorwaarden moeten worden opgenomen. Zo moet gestreefd worden naar de harmonisatie van ruimtegebruik, mobiliteit, milieu en veiligheid, in het bijzonder wat de planningsprocedures, de rechtskracht van de plannen en het vergunningenbeleid betreft, en naar maatregelen inzake grond- en pandenbeleid.

Carl DECALUWE

Bruno TOBBACK